

¹वृधसानः, ²वर्धम् इत्यादिकानि रूपाण्यस्य घातोः विशेषेण भवन्तीति ज्ञेयम् ।

(1633) “वृधु भाषार्थः” (X-चुरादिः-1783. अक. सेट्. उभ.) आस्वदीयः ।

‘छेदने पूरणे चार्थे वर्धेवर्धयतीति णौ ॥’ (श्लो. 123) इति देवः ।

वर्धकः-र्धिका, विवर्धयिषकः-षिका, वर्धकः-र्धिका, विवर्धयिषकः-षिका, वरीवृधकः-धिका ; वर्धयिता-त्री, विवर्धयिषिता-त्री, वर्धिता-त्री, विवर्धयिषिता-त्री, वरीवृधिता-त्री; इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाणि चौरादिकजासयतिवत् (596) ज्ञेयानि ।
णिजभावपक्षे यङन्ते सर्वत्र अभ्यासस्य रीगागमो भवतीति विशेषः ।

(1634) “वृश वरणे” (IV-दिवादिः-1226. सक. सेट्. पर.)

वर्शकः-र्शिका, वर्शकः-र्शिका, विवर्शयिषकः-षिका, वरीवृशकः-शिका ;
वर्शिता-त्री, वर्शयिता-त्री, विवर्शयिषिता-त्री, वरीवृशिता-त्री ; इत्यादिकानि
रूपाणि सर्वाण्यपि दैवादिककुशयतिवत् (254) ज्ञेयानि । ³वृशः, अतिशयेन
वृशः-वृशिष्ठः, वृशीयान् ।

(1635) “वृष शक्तिबन्धने” (X-चुरादिः-1705. सक. सेट्. आत्म.)

आकुस्मीयः ।

‘शक्तौ वर्षयने, सेके वर्षेत्, स्नेहे तु वर्षते ॥’ (श्लो. 176) इति देवः ।

‘—शक्तिबन्धनम्=प्रजननसामर्थ्यम्’ इति क्षीरस्वामी । धातुवृत्तौ
केशवस्वामिनामोद्भ्रियतेऽयं पाठः । ‘—शक्तिसंबन्धने’ इति मैत्रेयः ।

‘वृष—’ इत्येके ।

वर्षकः-र्षिका, विवर्षयिषकः-षिका ; वर्षयिता-त्री, विवर्षयिषिता-त्री ; इत्यादिकानि
रूपाणि सर्वाण्यपि चौरादिकवर्चयतिवत् (507) विशेषरूपाणि विना ज्ञेयानि ।

1. वर्धते इति वृधसानः गर्भः । ‘ऋजिवृधि—’ [द. उ. 5-30] इत्यसानच्-
प्रत्ययः । प्रत्ययस्य क्त्वाच्च गुणः ।

2. वर्धतेऽभिसा स्पृष्टम् इति वर्धम् वर्धच्छेदः । ‘वृधिवपिभ्यां र्व’ [द. उ. 8-45]
इति रन्प्रत्ययः ।

3. ‘इगुपधज्ञाप्र्रीकिरः कः’ (3-1-135) इति कर्तरि कप्रत्यये रूपमेवम् । वृशः=
यवसः ।